

BÖLÜM 11

TÜRKİYE’DE TARIM MAKİNELERİ KULLANIMININ PROJEKSİYONU: DİYARBAKIR İLİ ÖRNEĞİ

Yeliz ACUN¹

Osman GÖKDOĞAN²

GİRİŞ

Tarımsal mekanizasyon tarımsal üretimde ileri teknolojilerin uygulanmasını, üretim girdilerinin etkin bir şekilde kullanılmasını sağlayarak, verimliliği yükselten önemli bir üretim aracıdır (1, 2). Tarımsal mekanizasyon düzeyi yörelerin teknik ve ekonomik durumuna bağlı olarak değişim gösterebilir (2). Günümüzde sürdürülebilir tarımın ilk koşulu sürdürülebilir mekanizasyondan geçmektedir. Tarımda makine kullanımı verimin artışıını dolaylı olarak etkileyerek kırsal kesimde yeni üretim tekniklerinin uygulanmasını sağlamaktadır. Böylece, uygun teknolojilerin kullanımına olanak sağlanmasının yanı sıra belirli bir büyüklüğe sahip tarım alanlarından daha fazla verimin elde edilmesini sağlar (3, 4).

Tahmin projeksiyonunun yapılmasıyla mekanizasyon seviyesinin geliştirilebilirliği ve üreticilerin sürdürülebilir koruyucu uygulamaları uygulama potansiyelinin değerlendirilmesi öncelikli amaçtır (4). Tarımsal üretimin sürdürülebilirliğinin sağlanımı için doğal kaynakların etkin bir şekilde ve verimli kullanılmasının gerekliliği yanı sıra üretimde bulunacak kişilerin de sosyo ekonomik açıdan geliştirilmesine yardımcı olabilecek tekniklerin uygulanması gereklidir. Bu olanakların sağlanabilmesi için uygulanacak sistemin eksiklerinin

¹ Ziraat Mühendisi (Master’s Degree), Dicle Üniversitesi, ylzacun@gmail.com, ORCID iD: 0009-0004-6203-684X

² Prof. Dr., Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Tarım Makinaları ve Teknolojileri Mühendisliği Bölümü, osmangokdogan@gmail.com, ORCID iD: 0000-0002-4933-7144

KAYNAKLAR

1. Korucu T, Aybek A, Sivrikaya F. Türkiye'nin tarım bölgeleri bazında mekanizasyon düzeyinin yersel değişim haritalarının oluşturulması ve değerlendirilmesi. *KSÜ Doğa Bilimleri Dergisi* 2015; 18(4), 77-90.
2. Abdikoğlu Dİ. Trakya bölgesinde tarımsal mekanizasyon düzeyinin illere göre belirlenmesi. *KSÜ Tarım ve Doğa Dergisi* 2019; 22(6), 865-871.
3. Özgüven MM, Türker U, Beyaz A. Türkiye'nin tarımsal yapı ve mekanizasyon durumu. *Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi* 2010; 27(2), 89-100.
4. Şin B, Gül EN, Altuntaş E. The agricultural mechanization stage and projection estimation of the plant protection machines for Sakarya province. *Turkish Journal of Agriculture - Food Science and Technology* 2023; 11(11), 2116-2126.
5. Kaya Y, Arısoy RZ, Taner A, Aksoyak Ş, Partigöç F, Gültekin İ. Geleneksel ve doğrudan ekim yöntemlerinin nohut buğday ekim nöbetinde Orta Anadolu kuru koşullarında karşılaştırılması. *Tarım Makinaları Bilimi Dergisi*, 2010; 6(4), 267-272.
6. Demir B. Mersin ilinin tarımda teknoloji kullanım projeksiyonu. *Alınteri*, 2013; 24(B), 29-34.
7. TÜİK (2025). Bitkisel Üretim İstatistikleri 2025. (27/08/2025 tarihinde <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=92&locale=tr> adresinden ulaşılmıştır).
8. Ertop H, Atılğan A, Gökdoğan O, Saltuk B. Projection of machine usage in agriculture of Ardahan province. *European Journal of Science and Technology* 2021; 27, 259-266.
9. Bal M, Altuntaş E. Çorum ilinde çeltik tarımında makina kullanım projeksiyonun tahmini. *Turkish Journal of Agricultural Engineering Research* 2020; 1(2), 233-247.
10. Gül EN, Özgöz E, Altuntaş E. Tokat ilinin tarımsal mekanizasyon düzeyi, toprak işleme alet ve makinaları ve ekim makinaları projeksiyonu. *Gaziosmanpaşa Bilimsel Araştırma Dergisi* 2022; 11(2), 12-24.
11. Solak, M., Saltuk, B., Baran, M.F. (2019). Siirt tarımında alet ve makina kullanım projeksiyonu. *Uluslararası Tarım ve Kırsal Kalkınma Kongresi (ISPEC)*, 10-12 Haziran 2019, Siirt, (s. 71-79).
12. Gül EN, Ersoy H, Altuntaş E. Adana ve Mersin illerinin tarımsal mekanizasyon düzeyi, toprak işleme ve ekim makinaları projeksiyonu. *Tarım Makinaları Bilimi Dergisi* 2023; 19(3), 215-233.
13. Akbaş T, Aydoğan Y. Marmara bölgesinin tarımda teknoloji kullanım projeksiyonunun yapay zekâ uygulaması ile belirlenmesi. *Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi* 2025; 22(1), 159-166.
14. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Diyarbakır İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü. Diyarbakır. (27/08/2025 tarihinde <https://diyarbakir.ktb.gov.tr/TR-56881/cografya.html> adresinden ulaşılmıştır).
15. TÜİK (2025). Tarım Alet ve Makine İstatistikleri 2025. (16/04/2025 tarihinde <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=92&locale=tr> adresinden ulaşılmıştır).
16. Anonim (2011). T.C. Mersin Valiliği, İl Tarım Müdürlüğü, Mersin. Tarım Master Planı, Mersin.
17. Demir, B., Öztürk, İ., Sayıncı, B., Sakarya, A., (2013). Türkiye'nin bitki koruma makineleri projeksiyonu. I. Bitki Koruma Ürünleri ve Makineleri Kongresi, 2-5 Nisan 2013, Antalya.